

Школска 2016/2017. година

Окружно такмичење ученика основних школа

Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	Одреди која је функција алегорије у народној песми „Ропство Јанковић Стојана”. Заокружи слово испред тачног одговора.						
	<p>а) Стојан не жели никоме да обеледани свој повратак из заточеништва јер хоће да изненади мајку.</p> <p>б) Стојан сличкотврдно изражава своје мисли и жеље да га разуме и препозна само супруга.</p> <p>в) Стојан се обраћа речима које имају пренесено значење јер хоће да стекне предност у окршају са просцима.</p>						
2.	Пред тобом је један драмски дијалог из <i>Покондиране тикве</i> Јована Стерије Поповића. На понуђеним линијама напиши имена лица која тај дијалог воде.						
	<p>_____ : Ево ме, мајсторице!</p> <p>_____ : Гледај опет овог! Сад да не свиснем од једа. (Подбочи се.) Море, имаш ли ти памети или немаш? Море, зар ме не видиш како сам обучена? Кад си јошт' овакву мајсторицу у твом веку видио?</p>						
3.	Композиција епског дела представља начин на који су распоређени делови епске радње. Повежи линијама објашњења са називима врста композиција.						
	<table> <tbody> <tr> <td>1. Епизоде у радњи епског дела нижу се једна за другом.</td> <td>а) прстенаста композиција</td> </tr> <tr> <td>2. У приповедању се наизменично, упоредо прате два тока радње од којих свака има главне актере.</td> <td>б) степенаста композиција</td> </tr> <tr> <td>3. Приповедање о неком догађају или лицу може послужити као оквир за приповедање о неким другим догађајима и ликовима.</td> <td>в) паралелна композиција</td> </tr> </tbody> </table>	1. Епизоде у радњи епског дела нижу се једна за другом.	а) прстенаста композиција	2. У приповедању се наизменично, упоредо прате два тока радње од којих свака има главне актере.	б) степенаста композиција	3. Приповедање о неком догађају или лицу може послужити као оквир за приповедање о неким другим догађајима и ликовима.	в) паралелна композиција
1. Епизоде у радњи епског дела нижу се једна за другом.	а) прстенаста композиција						
2. У приповедању се наизменично, упоредо прате два тока радње од којих свака има главне актере.	б) степенаста композиција						
3. Приповедање о неком догађају или лицу може послужити као оквир за приповедање о неким другим догађајима и ликовима.	в) паралелна композиција						
4.	На основу пописа лица, одреди о којој је комедији реч, па њен наслов напиши на линији.						
	<p>ТОЗА, министар ДОБРОСАВ, његов друг из школе МИЛОЈЕ, његов таст АРСА, његов рођак МАРА, његова рођака</p> <hr/> <p>(наслов комедије)</p>						

5.	<p>На основу датог одломка одреди о ком је делу реч, па назив дела и име и презиме писца напиши на линијама. Затим одреди форму казивања (приповедања) која је подвучена у датом примеру.</p> <p><u>„Упрскао сам га!”,</u> помислио је Червјаков. <u>„Није мој шеф, из другог је надлештва, али је ипак незгодно... Треба се извинити”.</u></p> <p>Наслов дела: _____</p> <p>Пуно име и презиме писца: _____</p> <p>Облик казивања: _____</p>							
6.	<p>На линији напиши назив врсте риме коју препознајеш у следећем примеру.</p> <p>Лисје жути веће по дрвећу, Лисје жуто доле веће пада, Зеленога више ја никада Видет' нећу.</p> <p style="text-align: right;">(назив врсте риме)</p>							
7.	<p>Одреди назив врсте карактеризације лика госпође Персе, као у датом примеру, на основу начина на који она испољава своја осећања, па одговор напиши на линији.</p> <p>– Укр’о зуб! – понови госпођа Перса и скочи са столице и пљесну се рукама. – Доста ми је, доста! Немој ми казивати, нећу да те слушам! Больје главу да су ти укради. Нећу, нећу ништ’ више да чујем.</p> <p>Врста карактеризације је: _____</p>							
8.	<p>Сети се приповетке „Прича о кмету Симану” Иве Андрића, па на линији напиши шта је турски земљопоседник Ибрага био по занимању.</p> <p style="text-align: center;">(Ибрагино занимање)</p>							
9.	<p>Успостави правилан распоред речи које следе (према азбучном реду) тако што ћеш на линији написати бројеве од 1 до 6. (Ми смо започели).</p> <p>ГАРДЕРОБЕР ГАЛАКСИЈА 1 ГАЛИТИ ГАЛЕБ ГАРСОЊЕРА ГАТКА</p>							
10.	<p>Међу понуђеним речима подвуци оне које се односе на Малог Радојицу из истоимене народне песме.</p> <table style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 33%;">издржљивост</td> <td style="width: 33%;">покорност</td> <td style="width: 33%;">сналажљивост</td> </tr> <tr> <td>неспремност</td> <td>кукавичлук</td> <td>зљубљивост</td> </tr> </table>	издржљивост	покорност	сналажљивост	неспремност	кукавичлук	зљубљивост	
издржљивост	покорност	сналажљивост						
неспремност	кукавичлук	зљубљивост						

11.	<p>Подсети се, помоћу следећег одломка, приповетке Иве Андрића „Аска и вук”, па подвуци реченицу која том одломку не припада.</p> <p>Диван предео, који је опијао и заносио Аску, дигао се одједном као танка и варљива завеса, а пред њом је стајао вук ужагрених очију, подвијена репа, и као на смех малко искежених зуба, страшнији од свих мајчиних опомена. Уједанпут као да нестаде свијех звијезда с неба. Крв се у Аски следила и ножице су под њом одрвенеле.</p>	
12.	<p>На основу понуђеног описа, одреди о ком је писцу реч, па његово пуно име и презиме напиши на линији.</p> <p>Иако је због болести ослобођен служења војске, овај песник се ипак прикључио српским војницима 1914. године. Повлачи се са њима 1915. године преко Албаније, стиже до Крфа, а потом као многи интелектуалци, прелази у Француску. Растанак са породицом доживео је врло тешко, јер је био свестан свих недаћа са којима су се његови најмилији суочавали живећи у окупираниј Србији.</p>	
(пуно име и презиме писца)		
13.	<p>Како се назива врста гласовног понављања које се појављује у правилним размацима у песми, као у следећем примеру.</p> <p>Наша дода бога моли, Ој додо, ој додо ле! Да удари росна киша, Ој додо, ој додо ле!</p>	(место за одговор)
14.	<p>Попуни линију речју која недостаје.</p> <p>Прича у којој се описује сусрет човека са вишом силом (Богом, Усудом, Ђаволом) или њеним изаслаником (свештем, калуђером, попом, анђелом), назива се _____ прича.</p>	
15.	(наслов књиге Вука Стефановића Каракића)	
16.	<p>Подвуци наслове оних књижевних дела која припадају драмском роду у књижевности.</p> <p><i>Јазавац пред судом</i> <i>Аналфабета</i> <i>Избирачица</i> <i>Бајка о дечаку и Месецу</i> <i>Богојављенска ноћ</i></p>	

17.	<p>Повежи наслове књижевних дела и поруке (идеје) које се на та дела односе.</p> <p>A.</p> <table> <tbody> <tr> <td>1. Кањош Маџедоновић</td><td>a) „То код нас не може да буде.”</td></tr> <tr> <td>2. Аска и вук</td><td>б) Тешко свуда своме без својега.</td></tr> <tr> <td>3. Женидба Душанова</td><td>в) Како су чинили, тако су и обршили.</td></tr> <tr> <td>4. Мртво море</td><td>г) Уметност и воља за отпором побеђују свако зло, па и саму смрт.</td></tr> </tbody> </table> <p>Б. Која од наведених порука је иронична? Препиши ту поруку на доњу линију.</p> <hr/>	1. Кањош Маџедоновић	a) „То код нас не може да буде.”	2. Аска и вук	б) Тешко свуда своме без својега.	3. Женидба Душанова	в) Како су чинили, тако су и обршили.	4. Мртво море	г) Уметност и воља за отпором побеђују свако зло, па и саму смрт.					
1. Кањош Маџедоновић	a) „То код нас не може да буде.”													
2. Аска и вук	б) Тешко свуда своме без својега.													
3. Женидба Душанова	в) Како су чинили, тако су и обршили.													
4. Мртво море	г) Уметност и воља за отпором побеђују свако зло, па и саму смрт.													
18.	<p>Попуни следећу табелу.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="190 786 563 842">Књижевно дело</th><th data-bbox="563 786 1023 842">Писац</th><th data-bbox="1023 786 1420 842">Књижевна врста</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="190 842 563 920">Избирачица</td><td data-bbox="563 842 1023 920"></td><td data-bbox="1023 842 1420 920"></td></tr> <tr> <td data-bbox="190 920 563 999">Јаблан</td><td data-bbox="563 920 1023 999"></td><td data-bbox="1023 920 1420 999"></td></tr> <tr> <td data-bbox="190 999 563 1089">Орлови рано лете</td><td data-bbox="563 999 1023 1089"></td><td data-bbox="1023 999 1420 1089"></td></tr> </tbody> </table>	Књижевно дело	Писац	Књижевна врста	Избирачица			Јаблан			Орлови рано лете			
Књижевно дело	Писац	Књижевна врста												
Избирачица														
Јаблан														
Орлови рано лете														
19.	<p>На линији напиши назив стилске фигуре којом се појачава утисак и наглашава доживљај народног певача према описаном епском јунаку, као у следећем примеру.</p> <p>„Коса му је до земљице прне, Полу стере, полом се покрива; Нокти су му, орати би мог'о; Убила га мемла од камена, Поцрнио, као камен сињи.”</p> <p style="text-align: right;">(назив стилске фигуре)</p>													
20.	<p>Пажљиво прочитај следећу строфу, па заокружи слово испред одговарајућег низа стилских фигура које у њој препознајеш.</p> <p>„Прва љубав је провидна Као луткино око, Дрхтава као тишина Која хода прстима И прва права чистота Твоје нежности беле.“</p> <p>a) поређење, алгорија, епитет, хипербола б) поређење, градација, епитет, контраст в) поређење, персонификација, епитет, метафора</p>													

Тест прегледали:

Број бодова:

	Решења: //	Напомена:
1.	б)	1 бод
2.	<u>Јован</u> <u>Фема</u>	1 бод
3.	1. б) 2. в) 3. а)	Све тачно – 1 бод
4.	<i>Власт</i>	1 бод
5.	Чиновникова смрт Антон Павлович Чехов унутрашњи монолог	Све тачно – 1 бод
6.	обгрљена (рима)	1 бод
7.	психолошка <i>језичка</i> (<i>вербална</i>) <i>говорка</i>)	1 бод
8.	сарач / седлар / занатлија који израђује опрему за коње (за седла) <i>самаруџа</i>	1 бод
9.	4 2 1 3 5 6	1 бод
10.	<u>издржљивост</u> <u>сналажљивост</u> <u>занубљивост</u>	1 бод (Само ако је све тачно подвучено; уколико је ученик подвукao одговор који није тачан – цео одговор се не признаје.)
11.	<u>Уједанпут као да нестаде свијех звијезда с неба.</u>	1 бод
12.	Владислав Петковић Дис	1 бод
13.	припев (признаје се и рефрен)	1 бод
14.	легендарна	1 бод
15.	Живот и обичаји народа српскога (Одговор је тачан и ако ученик изостави „а” на крају речи „српскога”.)	1 бод

16.	<u>Лазавац пред судом</u> <u>Аналфабета</u> <u>Избирачица</u>	1 бод (Само ако је све тачно подвучено; уколико је ученик подвукao одговор који није тачан – цео одговор се не признаје.)
17.	A. 1. в) 2. г) 3. б) 4. а) Б. „То код нас не може да буде.“	Један, два и три тачна одговора – 0 бодова. Четири и пет тачних одговора – 1 бод.
18.	(Избирачица) – Коста Трифковић – комедија (Јаблан) – Петар Коцић – приповетка (Орлови рано лете) – Бранко Ђорђевић – роман	Један, два, три и четири тачна одговора – 0 бодова. Пет и шест тачних одговора – 1 бод.
19.	хипербола	1 бод
20.	в)	1 бод

Школска 2016/2017. година
Окружно такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1.	Поред тачних реченица заокружи Т, а поред нетачних Н.	
	a) Прича о несрећним љубавницима Ромеу и Јулији заснована је на стварном историјском догађају.	Т Н
	b) У Скадарлији, у Београду, налази се кућа Ђуре Јакшића. Споменик испред ње је дело Јована Солдатовића, из 1990. године.	Т Н
	v) Историјску основу <i>Горског вијенца</i> представља истрага потурица с почетка 19. века.	Т Н
2.	Повежи наслов сваког књижевног дела са поруком (идејом) која се на њега односи. Један наслов је сувишан.	
	1. <i>Кањош Маџедоновић</i>	a) Црногорци не љубе ланце.
	2. <i>Писма из Италије</i>	b) Кome закон лежи у топузу, трагови му смрде нечовјештвом.
	3. <i>Горски вијенац</i>	v) Отаџбина је ово Србина.
	4. <i>Отаџбина</i>	g) Да се из ове шкриње узима, а не у њу меће, брзо би јој се дна видело.
	5. <i>Почетак буне против дахија</i>	
3.	На основу следећег описа закључи о којој се песми ради, па њен назив и име и презиме аутора напиши на линијама.	
A.	Обраћање лирског субјекта „браћи младој” ауторитативно, из перспективе искуства, стиховима у епском десетерцу, прати одговор младог нараштаја испеван у осмерцу. Песма је лирска, рефлексивна, али и патриотска и симболична. Имајући у виду околности у којима је настала, она је пригодна, а имајући у виду циљ – дидактична.	
	(назив песме)	(име и презиме аутора)
B.	Укратко напиши који је био повод за њено настајање.	
	<hr/> <hr/> <hr/>	

4.	<p>Које осећање представља доминантан мотив који препознајеш у одломку Андрићеве приповетке „Књига“?</p> <p>„Боже, дај да умрем пре него што дође крај семестра и онај неизбежни тренутак кад ћу морати изићи пред библиотекара и одговарати за покварену књигу.“</p> <p style="text-align: center;">(назив главног мотива)</p>
5.	<p>Пажљivo прочитај следећи одломак, па одговори на захтеве.</p> <p>„И сад, откако се разлистала и почела да обрће својом добродошлом сенком, на тим летњим пржинама, и да се кити својим присним богатством, финим, овалним плодовима, она је постала непозивана, неплаћена службеница, немољена дароватељка свим намерницима, сваком кога би пут нанео овуда.“</p> <p>А. Наслов дела из кога је наведени одломак: _____</p> <p>Б. Име и презиме писца: _____</p> <p>В. Књижевни род: _____</p> <p>Г. Књижевна врста: _____</p>
6.	<p>У следећем одломку из „Усуда“ подвуци унутрашњи монолог.</p> <p>Онај који је радио једном помисли у себи: „Што бих ја и за овога ленивца радио? Боље да се оделим, па да за себе радим, а њему што драго!“ И тако једанпут рече своме брату: „Брате, није право, ја све радим, а ти ни у чему не помажеш, него само готово једеш и пијеш. Ја сам наумио да се поделимо.“</p>
7.	<p>На линији напиши наслов бајке из које препознајеш следећи одломак.</p> <p>Али међу псима бијаше један матори пас који само још два зуба имадијаше у глави. Онај матори пас стане говорити курјацима: „Тамо њима то и то! Док су још ова два зуба мени у глави, нећете ви учинити штете моме господару.“</p> <p style="text-align: right;">(наслов бајке)</p>
8.	<p>Који тип карактеризације јунака препознајеш у следећем одломку из <i>Сумњивог лица</i>?</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„Жика је дежмекаст, а велике чупаве главе, подбулих очију и дебелих усана. На њему виси извештало прљаво одело, прслук му кратак тако да му се кошуља под њим види. Панталоне му горе врло широке, а доле уске и спале те се наборале.“</p> <p>а) психолошка б) социјална в) језичка г) етичка</p>
9.	<p>У следећем опису новеле, као књижевне врсте у народној књижевности, подвуци реченицу која ту не припада.</p> <p>Новела је у народној књижевности приповетка реалистичне садржине. У њој постоји узрочно-последична повезаност догађаја, јединство епизода, добра мотивисаност поступака ликова и њихов психолошки развитак. Радња је смештена у будућност. Јунак предвиђа догађаје и својом довитљивошћу решава проблемске ситуације.</p>

10.	<p>Подсети се одломка из песме Сергеја Јесењина „Писмо мајци”, па међу понуђеним подваци четири кључне речи које се односе на ову песму.</p> <p>„Ништа, мајко! Смири се из тија. То је грозно бунило, јад нем. Нисам тако очајна бекрија, Да не видим тебе, а да мрем.”</p> <p>Понуђене речи: БОЛЕСТ, МАЈКА, БРИГА, ПРИРОДА, ПИСМО, ЉУБАВ, РАТ.</p>	
11.	<p>У следећем одломку дела <i>Јазавац пред судом</i> Петра Кочића подваци реченицу која представља стилску фигуру иронију.</p> <p>„Још сам снажан, иако сам се родио некако кад се први пут почела трећина од народа купити; још ја имам снаге и кувета, иако се већ двадесет година немам чим ни на Ускрс омрсити. ’Вала царевини, нашој премилостивој Земљаној влади и славном суду што сам и ово мало снаге очуво!... Види га, господине, види како њуши, шуштте ли оклен курузи.”</p>	
12.	<p>Испред наслова дела у којима се помиње Свети Сава, напиши бројеве од 1 до 5, којима ћеш успоставити редослед њиховог појављивања по азбучном реду (ми смо ти мало помогли).</p> <p>_____ 4 Свети Сава и богати Гаван _____ Савина мала _____ 1 Вода Светог Саве _____ Савине вериге _____ Свети Сава и браћа која се деле</p>	
13.	<p>Заокружи слово испред дела које је путопис.</p> <p>А. а) <i>Хајдуци</i>, Бранислав Нушић б) <i>Робинзон Крусо</i>, Данијел Дефо в) <i>Писма из Италије</i>, Љубомир Ненадовић г) <i>20000 миља под морем</i>, Жил Верн</p> <p>Б. Којој књижевној врсти припадају остала дела? Назив те врсте је: _____.</p>	
14.	<p>На основу понуђеног описа, одреди о ком је писцу реч, па његово име и презиме напиши на линији.</p> <p>Рођен је 1873. у месту Овсишту код Крагујевца. Творац је алегорично-сатиричне приповетке у српској књижевности. У својим делима је са горчином исмејао тиранију власти, послушност поданика и малограђанску свест друштва. Најпознатије сатиричне приповетке су: <i>Данга</i>, <i>Вођа</i>, <i>Краљевић Марко по други пут међу Србима</i>, <i>Страдија</i> и др. Умро је 1908. године у Београду.</p> <p>_____ (име и презиме писца)</p>	

Тест прегледали:

Број бодова:

	Решења: <u>VIII</u>	Напомена:
1.	a) Т б) Т в) Н	Два и три тачна – 1 бод.
2.	1. г) 2. а) 3. б) 4. в)	Један и два тачна одговора – 0 бодова. Три и четири тачна одговора – 1 бод
3.	A. Светли гробови, Јован Јовановић Змај Б. Признају се одговори који као повод истичу да је песма настала у част Ђуре Јакшића, а након његове смрти. (И шире: да је декламована на сељу поводом сећања на великог српског песника.) <i>Признају се сви одговори у којима се почиња Ђура Јакшић</i>	Све тачно – 1 бод.
4.	страх	1 бод
5.	А. Јабука на друму Б. Вељко Петровић В. епика Г. приповетка	Све тачно – 1 бод.
6.	<u>Што бих ја и за овога ленивца радио? Больје да се оделим, па да за себе радим, а њему што драго!"</u>	1 бод (Уколико је ученик подвукao одговор који није тачан – цео одговор се не признаје)
7.	Немушти језик	1 бод
8.	б) социјална	1 бод
9.	<u>Радња је смештена у будућност.</u>	1 бод (Уколико је ученик подвукao одговор који није тачан – цео одговор се не признаје)
10.	<u>МАЈКА, БРИГА, ПИСМО, ЉУБАВ.</u>	1 бод (Уколико је ученик подвукaо и одговор који није тачан – цео одговор се не признаје)
11.	<u>'Вала царевини, нашој премилостивој Земљаној влади и славном суду што сам и ово мало снаге очуво!</u>	1 бод (Уколико је ученик подвукao одговор који није тачан – цео

		одговор се не признаје)
12.	4 2 1 3 5	1 бод
13.	А. в) Б. роман	1 бод
14.	Радоје Домановић	1 бод
15.	а)	1 бод
16.	Не, немој ми прићи! (Хоћу издалека...) <i>Не, немој ми прићи, Не, немој ми прићи...</i>	1 бод (водити рачуна о интерпункцији)
17.	епилог	1 бод
18.	нагомилана/узастопна/монорима	1 бод
19.	1. б) 2. в) 3. а)	Све тачно повезано носи 1 бод
20.	Канционијер, Франческо Петрарка <i>Расуте Риме</i>	Оба тачна – 1 бод.